

Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS 2020)

Full Informatiu núm.1

7 d'agost de 2020

Direcció i coordinació:

Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, Agència de Salut Pública de Catalunya
Servei Català de la Salut

Elaboració:

Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, Agència de Salut Pública de Catalunya

Participació:

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT)
Servei Català de la Salut (CatSalut)
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
Departament d'Interior
Servei Meteorològic de Catalunya (SMC)
Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM)
Institut Català de la Salut (ICS)
Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)
Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona
Associació Catalana de Municipis (ACM)
Federació de Municipis de Catalunya (FMC)
Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya (CCFC)
Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC)
Consorti de Salut i Social de Catalunya (CSC)
Unió Catalana d'Hospitals
Consorti de Serveis Socials de Barcelona (CSSB)
Creu Roja
Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC)

Alguns drets reservats

© 2020 Generalitat de Catalunya. Departament de Salut

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de Creative Commons](#).

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

URL:

http://salutpublica.gencat.cat/web/.content/minisite/aspcat/vigilancia_salut_publica/01vigilancia_prevencio_i_control/POCS/POCS_cat_full_info.pdf

Introducció

L'any 2004 el Departament de Salut va posar en marxa per primera vegada el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS) després de l'increment de mortalitat produït per les intenses temperatures de l'estiu de 2003, que van afectar Catalunya i la major part dels països europeus. Aquest Pla, en el qual participen departaments i organismes diversos i és coordinat per la Subdirecció de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), es posa en funcionament cada any i es manté actiu durant els mesos de més calor.

L'any 2020 ens trobem en un escenari molt diferent amb la pandèmia de COVID-19 que ocupa gran part de l'activitat de salut pública i, per tant, no s'han publicat els fulls informatius setmanals com és habitual, encara que el POCS va entrar en funcionament tal com ho fa cada temporada. No obstant, atès que la setmana passada es van produir diversos avisos de situació meteorològica de perill i es van notificar casos de cop de calor, per tal de difondre la informació, aquesta setmana s'inicia la publicació dels fulls informatius.

Objectius

Els objectius del POCS són els següents:

- Predir amb la màxima anticipació que permetin els mitjans tècnics les possibles situacions meteorològiques de risc.
- Minimitzar els efectes negatius de les onades de calor sobre la salut de la població de Catalunya, especialment de les persones més vulnerables: gent gran (especialment de més de 75 anys), nadons, persones amb discapacitats físiques o psíquiques que tenen limitada la seva autocura, persones amb malalties cròniques, persones que viuen soles, persones amb condicions socials precàries, pacients amb medicacions que actuen sobre el sistema nerviós central, persones que realitzen una activitat física intensa o

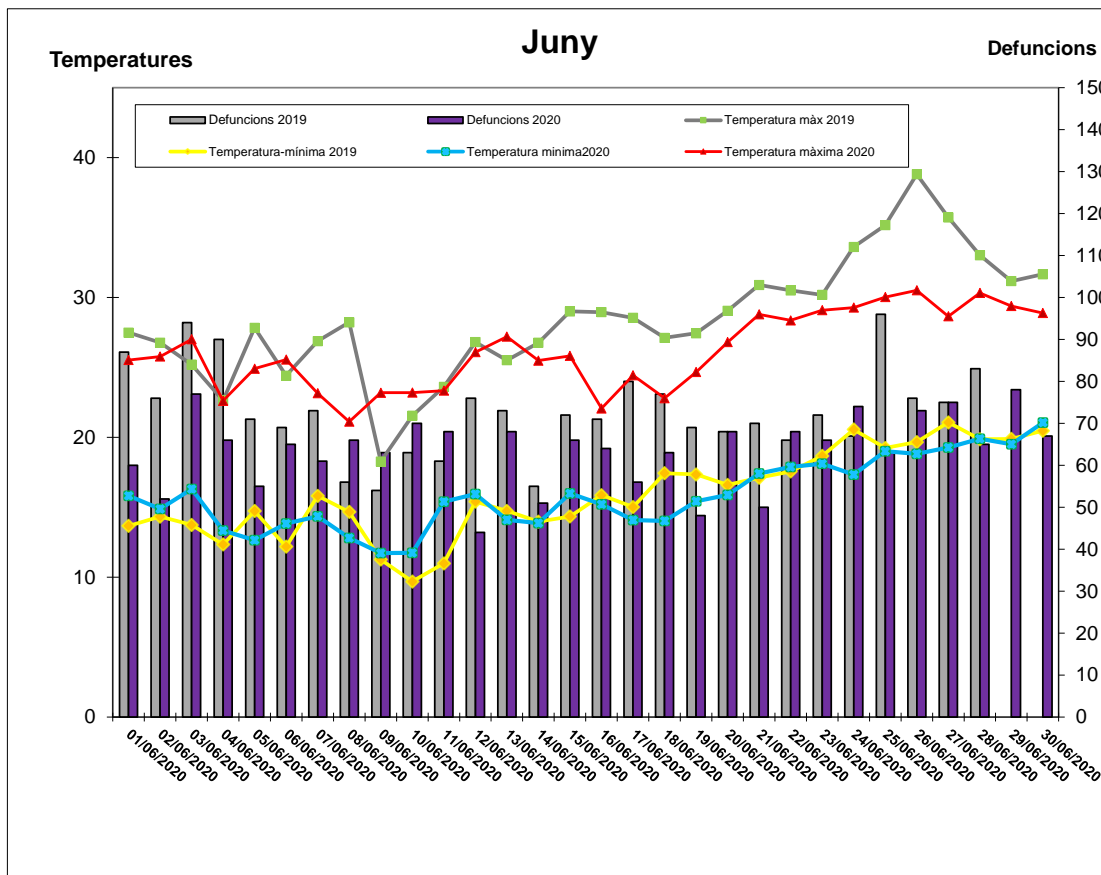
aquelles que han de romandre o fer activitat física a l'aire lliure (incloses les activitats laborals).

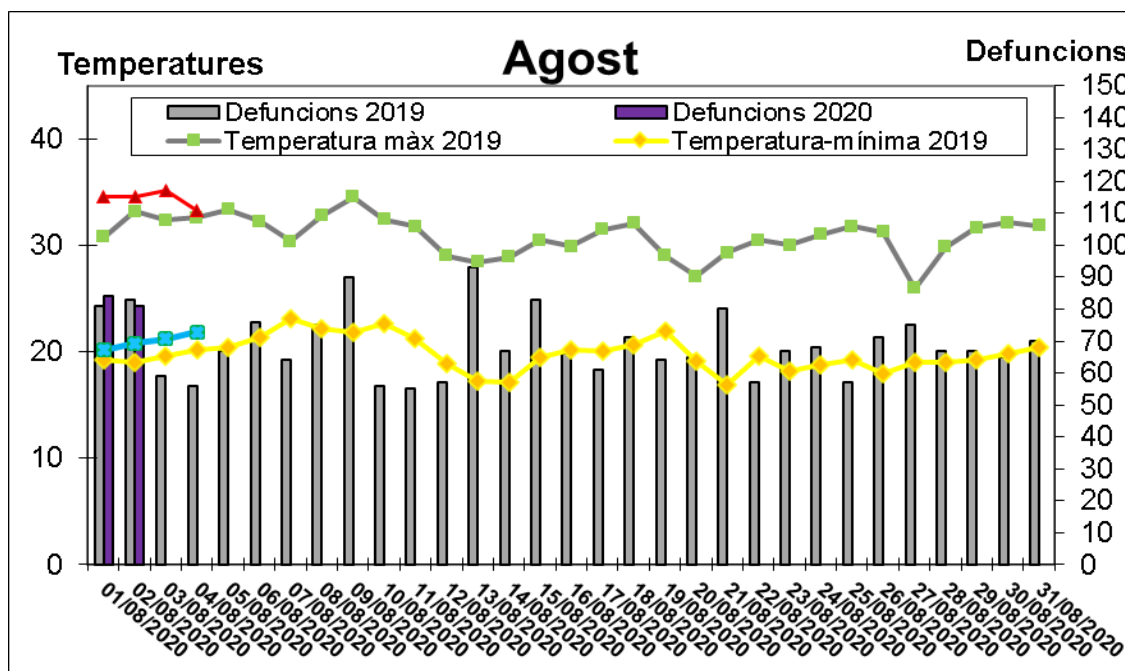
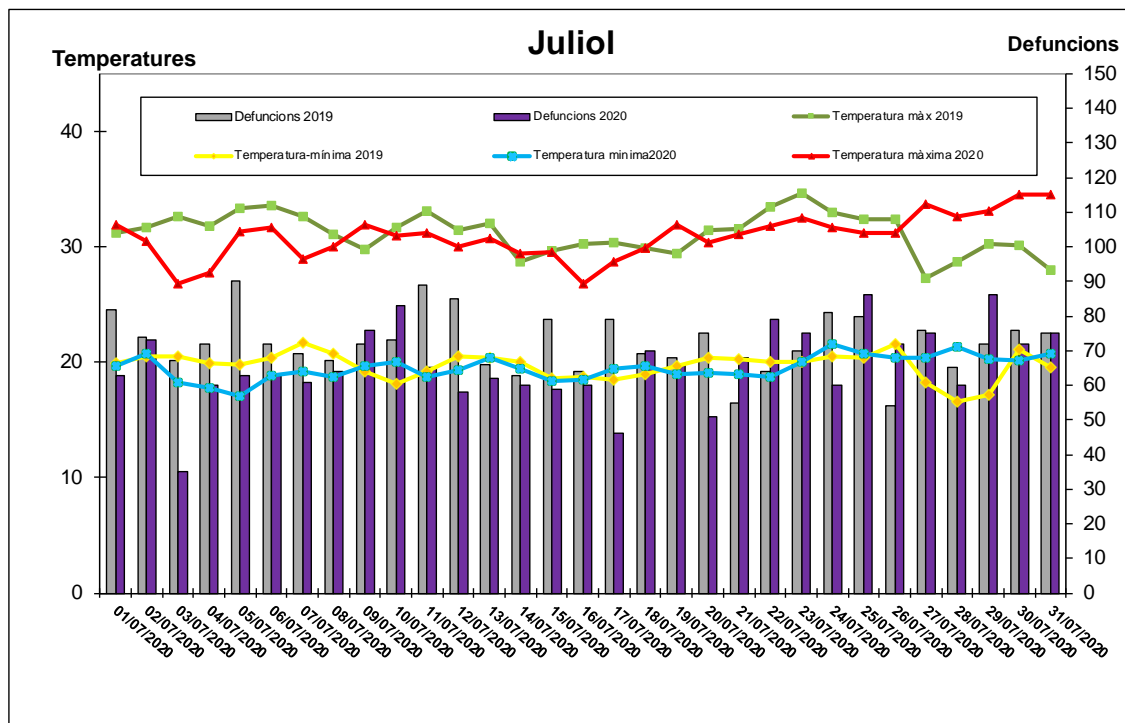
- Coordinar les mesures i els recursos existents a Catalunya per fer front a la possible onada de calor.

Recull de temperatures i defuncions diàries

Des del dia 1 de juny a la Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública (SGVRESP) diàriament es registren les temperatures de deu ciutats de Catalunya: Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Manresa, Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Sabadell, Terrassa, Girona, Lleida i Tarragona, així com les defuncions proporcionades per les funeràries dels mateixos deu municipis (gràfic 1). Aquestes dades es comparen amb les de l'any anterior.

Gràfic 1. Distribució de les defuncions i temperatures màximes i mínimes en deu municipis de Catalunya. Anys 2019-2020. Mesos de juny, juliol i agost.

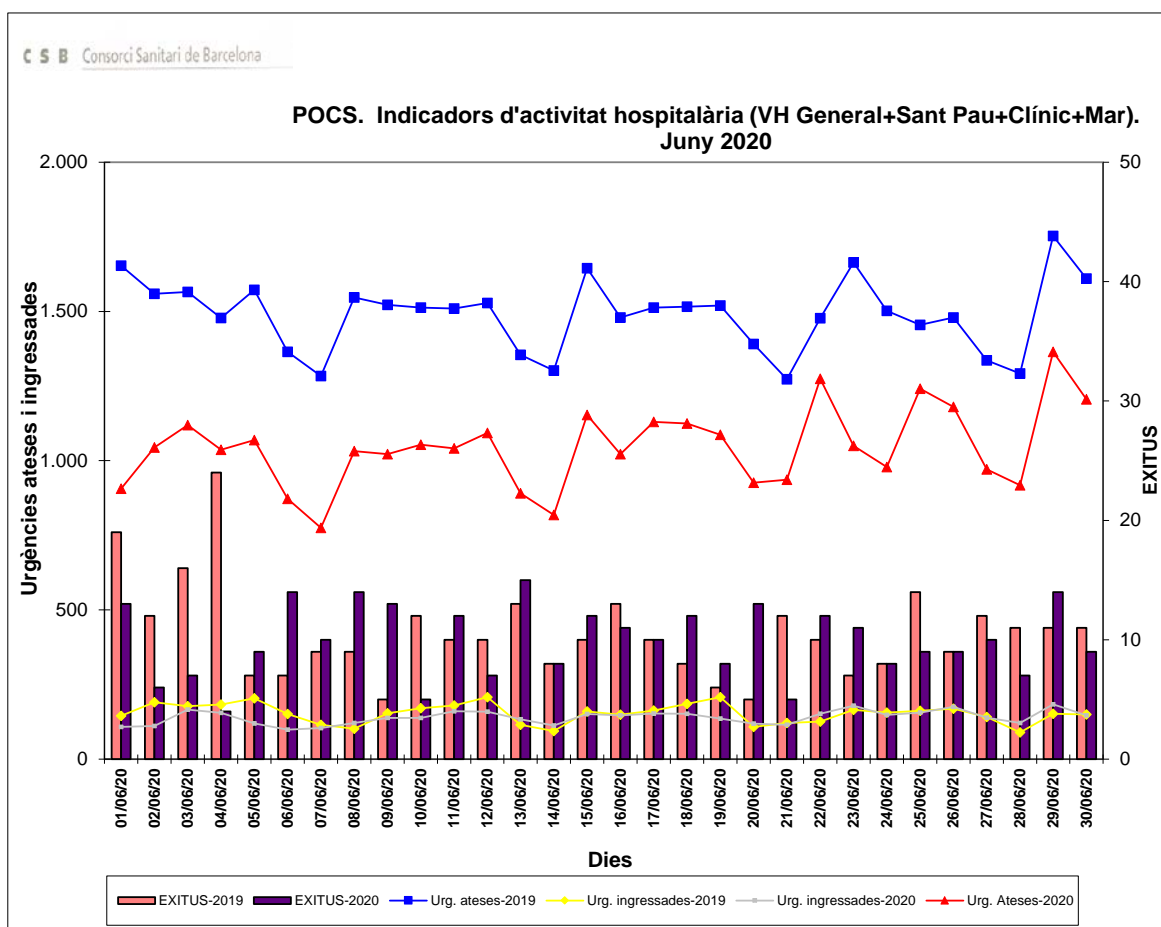

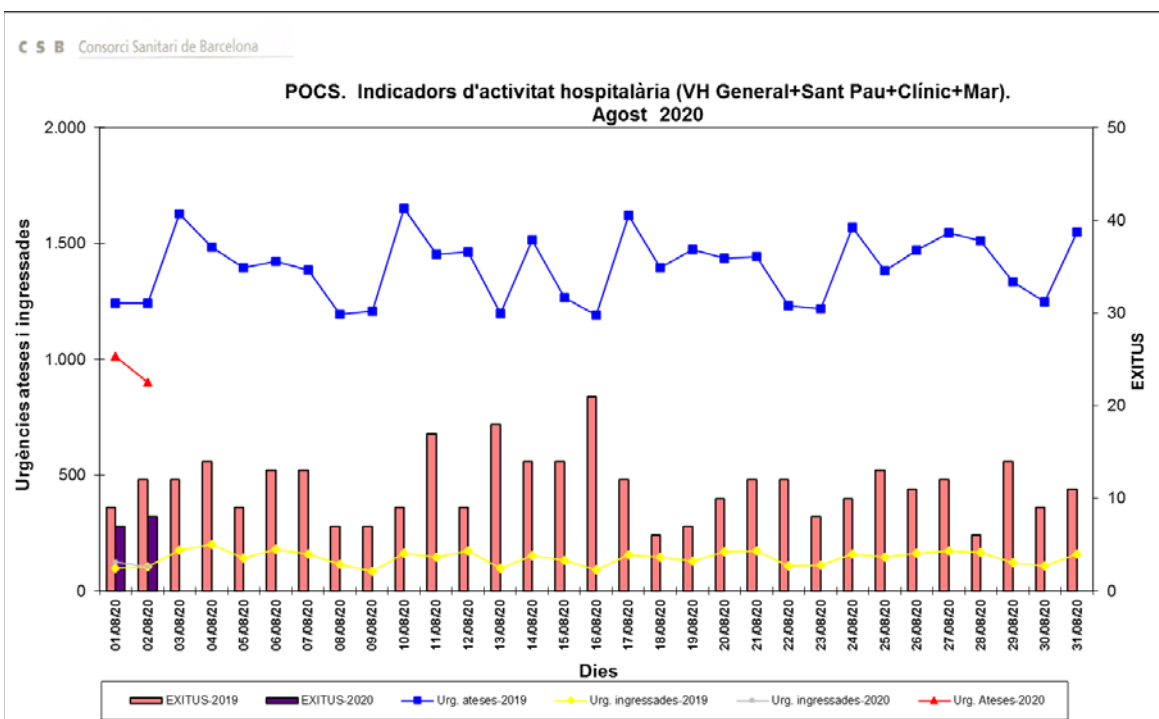
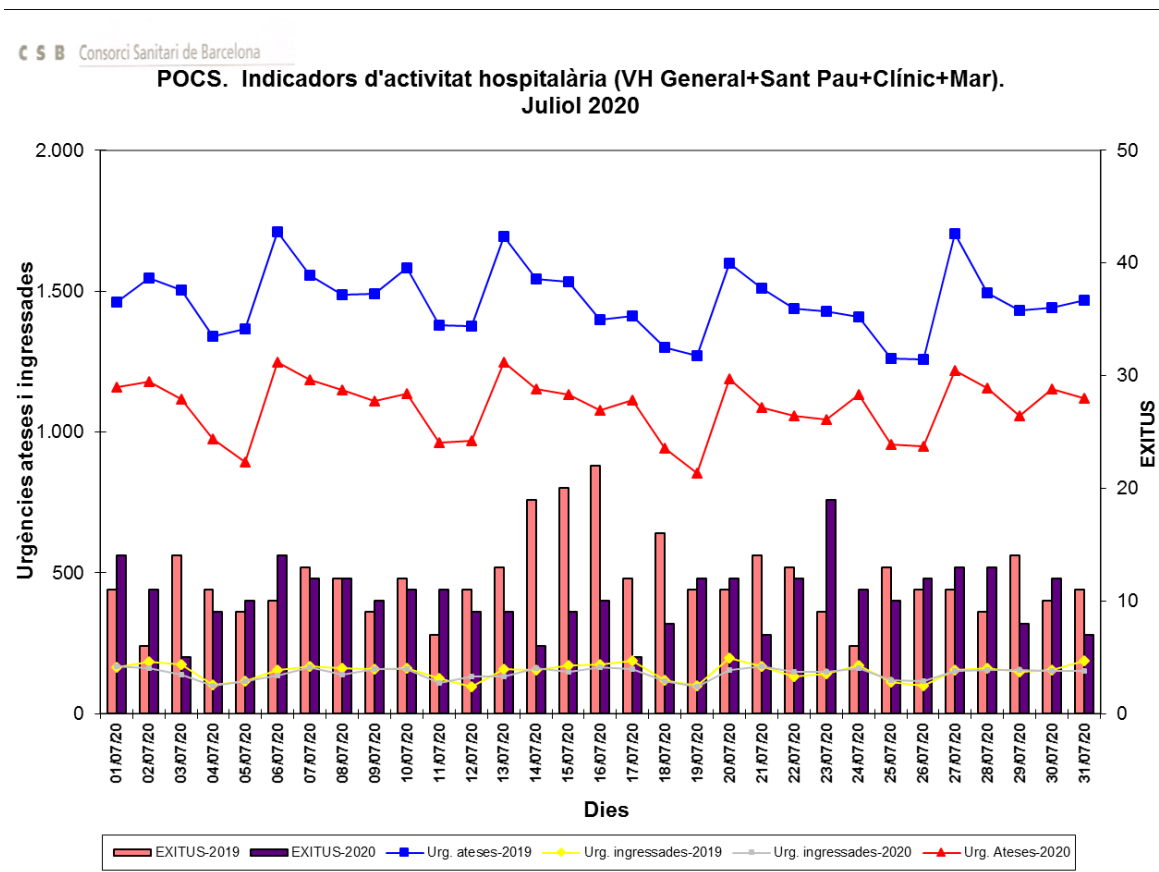
Font: Servei Meteorològic de Catalunya i serveis funeraris dels municipis monitorats.

Recull de dades hospitalàries

El Consorci Sanitari de Barcelona fa un seguiment diari en quatre hospitals sentinella (Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, Hospital Clínic, Hospital del Mar i Hospital Vall d'Hebron) de les dades següents: èxits, urgències ateses i urgències ingressades i es comparen amb les dades de l'any previ (gràfic 2).

Gràfic 2. Distribució d'èxits, urgències ateses i urgències ingressades als quatre hospitals sentinella. Anys 2018-2019. Mesos de juny, juliol i agost.

Font: Pla nacional d'urgències de Catalunya (PLANUC).

Avisos de perill per calor emesos del 27 de juliol al 2 d'agost

Durant la setmana del 27 de juliol al 2 d'agost, l'SMC ha emès diversos avisos de calor.

Figura 1. Avís de temperatura màxima extrema per al dilluns 27 i dimarts 28 de juliol

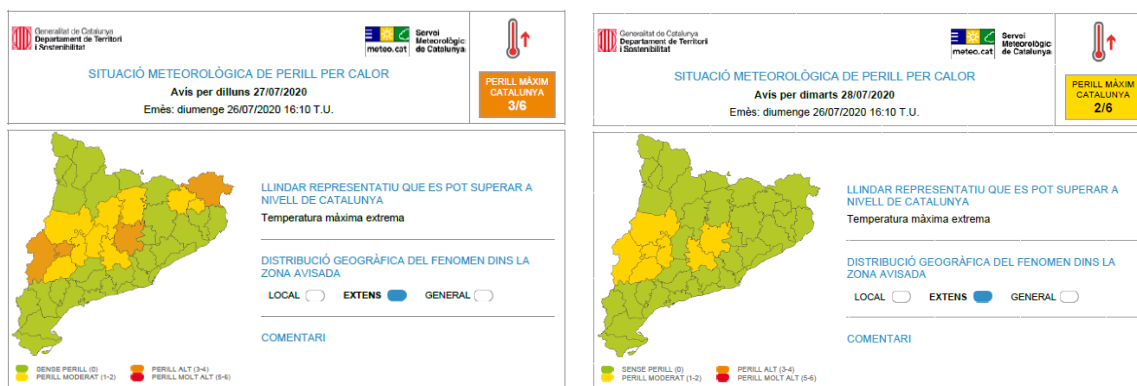

Figura 2. Avís de temperatura màxima extrema per al 30 de juliol i d'onada de calor per als dies 31 de juliol i 1 d'agost

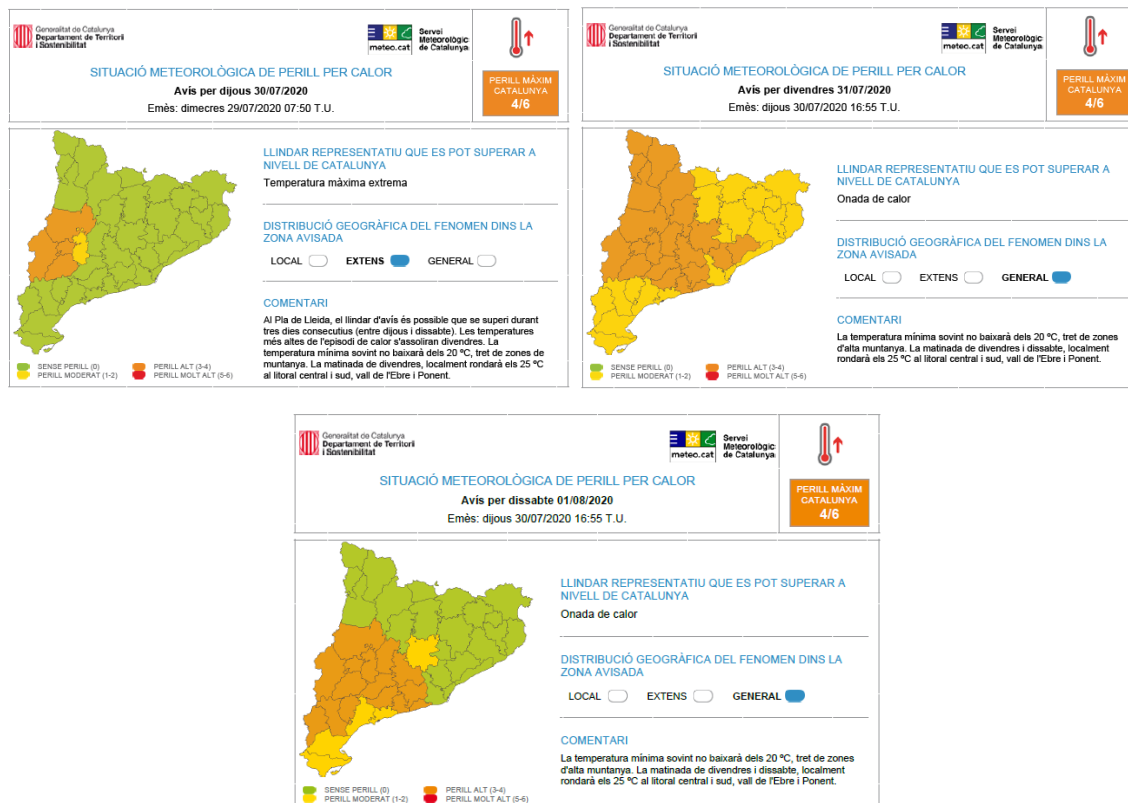

Figura 3. Finalització de l'episodi de calor

Durant la setmana **del 27 de juliol al 2 d'agost**, el Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) ha emès diversos avisos de temperatura màxima extrema (TME) per al dilluns 27 i dimarts 28 de juliol, i posteriorment per al dia 30, que va evolucionar a avís d'onada de calor per als dies 31 de juliol i 1 d'agost (figures 1 i 2). Durant aquests dies, l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) va activar la **fase 2** del POCS, i quan es van emetre els avisos d'onada de calor el Departament d'Interior va a activar el PROCICAT. El dia 2 d'agost l'SMC va informar de la finalització de l'episodi de calor (figura 3), per la qual cosa l'ASPCAT va desactivar la fase 2 del POCS i el Departament d'Interior va desactivar el PROCICAT.

Durant aquesta setmana no s'ha observat una diferència significativa en el nombre de defuncions (mitjana = 65,4) en comparació amb el del mateix període de l'any anterior (mitjana = 66,4).

No s'ha observat una variació significativa en el nombre d'urgències ingressades (mitjana = 142,0) ni en els èxits hospitalaris (mitjana = 10,6) en comparar les dades observades amb les de la mateixa setmana de l'any 2019 (mitjana = 144,0 i 9,6 respectivament). Tanmateix, s'ha observat una disminució estadísticament significativa en les urgències ateses el 2020 (mitjana = 1.087,9) en relació amb la mateixa setmana de 2019 (mitjana = 1.431,3), $p < 0,05$.

L'IMLCFC ha notificat **2 èxits per cop de calor** un home de 25 anys amb exposició al sol per motius laborals (èxitus el dia 26 juliol), home de 48 anys amb exposició a la calor per motius d'oci, amb factors de risc (èxitus el dia 21 juliol).

Enllaços d'interès:

[POCS](#)

[METEO.CAT](#)

[Minimitzar els efectes negatius de les onades de calor](#)